

**Češi nejsou
zaměřeni
proti Bohu**

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

5/2026 / ročník XXXVI / 39 Kč

**Mons. Jan Vokál,
biskup královéhradecký**

12 Hospic: když se sen stane skutečností

18 Vyslání nemocničních kaplanů

16 Intronizace hradeckých biskupů

28 Diecézní setkání mládeže

Biskup Jan Vokál: 15 let služby v čele diecéze

Všechny zvony se třetího března 2011 v pravé poledne rozezněly Velkým náměstím. Královéhradecká diecéze se po více než roce vytrvalých modliteb dočkala pastýře. Papež Benedikt XVI. jmenoval novým sídelním biskupem Jana Vokála. Do úřadu **25. diecézního biskupa** byl rodák z Hlinska uveden v sobotu 14. května 2011 v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové. Ani se nechce uvěřit, že je to už 15 let.

77 *Křesťanská naděje není naděje s růžovými brýlemi. Křesťanská naděje je vírou, tedy důvěrou v Boží slovo, je láskou, řekl jste ve své homilii na závěr Svatého roku 2025 v katedrále Svatého Ducha. Bible naději vykládá jako silné a jisté očekávání budoucí odměny. Jaká je ta vaše po 15 letech v čele diecéze?*

Kdybych odpověděl, že směřuji k jiné odměně než té biblické, asi by to po patnácti letech služby nebyl dobrý výsledek. Tady ve světě je nám pravou odměnou právě ta naděje na odměnu u Pána. Žijeme v naději na Boží království, na život s Bohem a v Bohu bez jakékoliv překážky. Toho zatím nikdo z nás nedosáhl, jinak bychom spolu teď nemohli hovořit, ale biskupská služba je pochopitelně velikou posilou v té pravé naději a ve víře. Pokud se ptáte na každodenní radosti, tak těch je v životě diecéze samozřejmě mnoho, zejména je to setkávání s lidmi – s čerstvě pokřtěnými a biřmovanými, s mládeží, s kněžími, se starými a nemocnými. I ti jsou často pro druhé zdrojem posily a naděje, příkladem, jak čelit obtížím. Velkou radostí je pro mě například přijímání nových kandidátů do kněžské či jáhenské formace, tento měsíc máme svěcení hned dvou nových kněží. Naději ohledně budoucích kněžských povolání také cítím každý podzim, kdy se setkáváme s našimi

seminaristy na formační pouti, letos plánujeme týdenní pobyt v klášteře betlémských sester v rakouském Kinderalmu.

77 *Jaká byla diecéze tenkrát a nyní? Mám na mysli třeba proces slučování farností tak, aby se struktura diecéze přizpůsobila nižšímu počtu kněží i věřících.*

77 *Bylo by dost pyšné říci, že rozumím světu. Zvláště dnes se svět vyvíjí tak překotně a dynamicky, že mu nelze zcela porozumět, ani kdybychom jej zkoumali od rána do večera.*

Počet farností se o něco snížil, zhruba o 3,5 procenta, a kněží také trochu ubylo. Ale ne zásadně. Na druhé straně nám velmi výrazně přibylo trvalých jáhnů, z několika málo jednotlivců jich je dnes pět desítek. Ukazuje se, že je to důležitý prvek v dnešní Církvi. Obvykle mají civilní zaměstnání a svou rodinu, ale přitom se intenzivně věnují duchovní péči

ve farnostech, pro které jsou velikým přínosem a požehnáním. Jáhenství přitom není nic, co bychom objevili až v 21. století, v Církvi byli jáhnové od samého počátku. Jen jsme je v dobách, kdy téměř z každé druhé rodiny šel jeden syn do semináře, trochu upozadili. Nyní se k tomuto konceptu vracíme. Pokud bych měl zmínit jednu změnu, která byla v chodu diecéze přelomová, pak se týká jejího hospodaření. Je to dáno především restitucemi a odpojení církví od státního rozpočtu.

77 *Rok po vašem nástupu do služby diecézního biskupa začal proces ekonomického osamostatňování církve od státu, což s sebou přineslo řadu úředních povinností. Už v roce 2030 přestane stát podle § 17 zákona č. 428/2012 Sb. přispívat na platy duchovních. Náhrady za majetek, který se nevrátil církvím v restitucích, budou podle § 15 zákona č. 428/2012 Sb. plynout ještě do roku 2043. Jak se diecéze na novou ekonomickou situaci připravuje?*

Ano, začalo to velmi krátce po mém nástupu a celých těch patnáct let se postupně učíme, jak majetek spravovat a rozumně s ním hospodařit, aby se neznehodnotil a mohl trvale sloužit k zajišťování duchovní a pastorační péče, tedy základního poslání Církve. Je velmi

V Kocliřově

Ve Svojanově

Na Mendryce se sestrami vincentkami

V katedrále při pozdravení pokoje

V rozhovoru s redaktorkou ČRo HK Evou Zálešákovou krátce po uvedení do úřadu biskupa v Hradci Králové

Kněžské svěcení P. Michala Šramka

◀ S pomocným biskupem Josefem Kajnekem určovali směr diecézi

◀ Při duchovní obnově fotografického spolku Člověk a víra

náročné vybudovat nový systém hospodaření na zelené louce. Za šedesát let se všechny postupy zpřetrhaly a pokud uděláme zásadní chyby, projeví se to na mnoho dalších generací. Snažíme se vytvořit ucelený a fungující systém, zároveň je třeba zachovat základní autonomii farností, hospodář se vždy nejlépe stará o to, na co osobně dohlédne. Nejenom biskupství, ale i jednotlivé farnosti se tedy učí hospodařit se svým, mnohdy velmi skromným majetkem. Všichni si musíme uvědomovat, že majetek není danost, ale neustále se proměňuje, ztrácí či nabývá hodnotu, když něco nabudete, musíte o něco jiného přijít. Je třeba chytře investovat a každé vlastnictví zavazuje. Tlačí nás čas, protože musíme v každém roce pokrýt větší a větší mezeru po ztenčující se státní podpoře. Jedním z největších nákladů jsou ty na lidskou práci. Zároveň chceme, aby odměna všech byla důstojná a spravedlivá, což je zejména v onom přechodném období velmi náročné. Vybudovat za patnáct let soběstačný ekonomický model je skutečně veliký úkol.

77 Vráťím se k naději jako jedné ze tří největších křesťanských ctností. Sv. Tomáš Akvinský definuje naději jako očekávání věci budoucí, dobré, nesnadno dosažitelné, ale možné. Velice se zasazujete o to, aby v diecézi žily kontemplativní betlémské mnišky. Mnozí věřící v diecézi se s nimi poprvé měli možnost seznámit ve vašem pastýřském listu k Vánocům 2019. Toho roku jste mohl

blíže poznat život a spiritualitu betlémských mnišek. Navštívil jste dvě jejich komunity v Německu a v Rakousku. Stále chováte naději, že u nás mnišská rodina Betléma, Nanebevzetí Panny Marie a sv. Bruna, najde útočiště?

Podle známého přísloví i pozemská naděje umírá poslední. Stále v sobě živím touhu, aby betlémské sestry do naší diecéze přišly, i když chápu, že takový krok je v mnoha ohledech náročný. Diecézi chybí ryze kontemplativní řád, tedy společenství, které si klade za cíl posvěcovat celé své okolí soustředěnou celodenní modlitbou. Cítím to jako velký dluh, kterých bych rád ještě během své služby splatil. Jsem s betlémskými mniškami stále v kontaktu, navštívil jsem již asi osmnáct jejich klášterů v různých zemích. Jak jsem již řekl, na podzim se vydáme se seminaristy za sestrami v Rakousku. S pomocným biskupem Prokopem a s druhým generálním vikářem Janem jsme minulý měsíc znovu navštívili jejich klášter v severním Polsku, kde působí i dvě české sestry. Bude-li to vůle Boží, jistě se to jednou podaří, i kdyby se z toho měli radovat až moji nástupci.

77 Často se říká, mnohdy zcela automaticky a bez hlubší znalosti souvislostí, že jsme ateistický stát. Je to mýtus, nebo na tom rčení přece jenom něco je?

Musíme odlišit stát a společnost. Stát je konfesně neutrální, což nám zároveň

zajišťuje svobodu vyznání. A tu naše společnost stále vnímá jako velmi důležitou hodnotu. Nemyslím si, že bych osobně znal nějakého opravdu přesvědčeného ateistu. V naší společnosti je kvůli její historické zkušenosti zakořeněná nedůvěra k náboženským institucím, samotný vznik Československa byl spojen s emancipací od Rakouska a jeho katolicismu. Je ale mylná zkratka říkat, že Češi jsou kvůli tomu ateisté. V některých jiných evropských zemích je zvykem, že v neděli jde do kostela celé město, ale pokud bychom zkoumali, kolik z těch lidí doopravdy pečuje o svůj duchovní život, nemyslím si, že by z toho Češi vyšli o mnoho hůře. I přes nepřehledné množství informací, které k dnešnímu člověku doléhají ze všech stran, lze pozorovat, že v nitru člověka stvořeného k obrazu a podobě Boží stále doutná touha po hlubším přesahu, projevuje se potřeba duchovna, vztahu s Bohem. Je to univerzální stránka lidství a nikdy v historii tomu nebylo jinak. Ze své zkušenosti mám za to, že málokdo v naší zemi je skálopevně přesvědčen, že lidskou smrtí vše končí. Je proto úkolem křesťanů, aby osobním svědectvím svého života, dobrým příkladem, pomohli všem hledajícím Boha nalézt. Aby Ho ostatním představili. A tím jim pomohli objevit hlubší a opravdový smysl života.

77 Dovolím si několik dotazů, směřujících do vašeho soukromí. Zajímá mě, jak se změnil váš život poté, co jste se vrátil do rodné diecéze. Víme o vás, že

Ⓛ Biskup Jan přidal otisk prstu v rámci daru sochy sv. Anežky papeži

Ⓛ V dětech je budoucnost diecéze a národa

jesté rád sportoval. Vzpomínám, s jakým nadšením jste mně vyprávěl o potápění. V Římě jste prý i včelařil. Máte po 15 letech ve službě biskupa ještě čas na sebe, na svůj osobní život, a třeba i rozvoj?

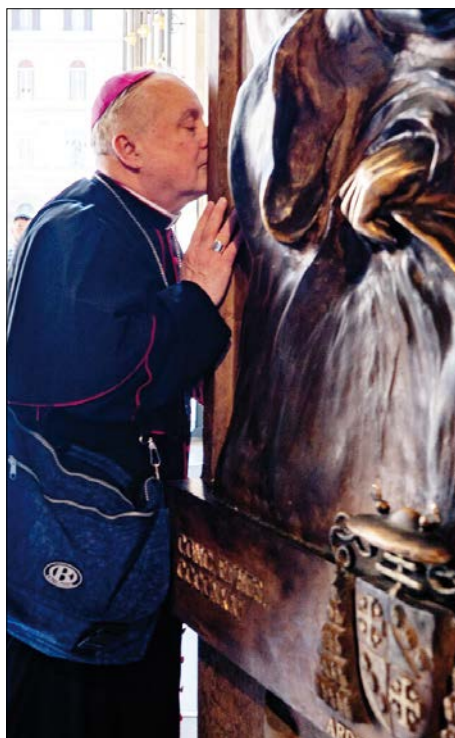
Určitý čas na odpočinek si dokážu najít, je to otázka disciplíny, kterou je třeba dodržovat, jinak se to negativně projeví na zdraví i na práci. Naštěstí mám spolehlivé spolupracovníky, za což Bohu neustále děkuji. I to, že na biskupství máme malou komunitu Sester svatého Kříže, je mi velkou oporou a Božím darem. Sportu už se věnuji jen okrajově, volného času mám méně než dřív, roků naopak více, obojí se samozřejmě odrazí na kondici. Příležitostně si vyjdu na procházku do lesa, když čas a počasí dovolí, jednou dvakrát za rok si na sjezdovkách zalyžuji. Pokaždé si říkám, že už je to naposledy, ale i letos se mi to podařilo.

Pane biskupe, co děláte, když se najde chvíle volného času? Sáhnete po knížce, pustíte si hudbu?

Moderní hudbě ani vyložené klasice příliš nehoduju, vyhovuje mi spíše propojování obou přístupů, styl, který představuje například slavný tenor Andrea Bocelli, ten je úžasný, měl jsem příležitost ho osobně poznat. Z knih vyhledávám kromě duchovních témat a životopisů významných osobností víry také odpočinkové žánry. Duchovní regeneraci hledám

především v meditaci před svatostánkem ve své domácí kapli a v modlitbě Růžence. V poslední době jsem se naučil odpočívát i před obrazy slavných malířů mého rodného kraje, Vysočiny, a to zejména Jaroslava Sodomky a Karla Wagnera.

☛ Jste katolický kněz, ale také kybernetik a právník. Rozumíte současnému světu? Co je podle vás důležité, aby lidé v současné turbulentní době nepropadli beznaději?

Ⓛ U Svaté brány ve Vatikánu v Jubilejním roce 2025

Bylo by dost pyšné říci, že rozumím světu. Zvláště dnes se svět vyvíjí tak překotně a dynamicky, že mu nelze zcela porozumět, ani kdybychom jej zkoumali od rána do večera. Jedním z rysů našeho světa je paradoxní kombinace nevidaného blahobytu a silné nespokojenosti. Ta nás strhává k nenávisti, rozepřím a válkám a vrací nás do dob, kdy se lidé měli podstatně hůře, nebo tím alespoň každým dnem hrozí.

V něčem jsou však lidé stále stejní – v trvalém pokušení vystačit si bez Boha. Těmuž pokušení podlehl už Adam a Eva, v touze získat moc, bez ohledu na následky. Proto je v každé době důležité vidět a podněcovat i sebemenší dobrý skutek, nezištnou, pokornou pomoc druhému, zejména těm nejzranitelnějším a nejpotřebnějším.

Přiznávám, že jsem hrdý na práci naší charity a jejích jednotlivých poboček. I dnes, kdy jsme bohužel znovu obklopeni řinčením zbraní, nízkým populismem a lhostejností vůči potřebám druhých, stále můžeme v člověku nalézt dobro, které v drtivé většině lidí zůstává – právě proto, že jsme všichni obrazem Božím. Vezměte si třeba období pandemie covidu či ochotu pomáhat běžencům z Ukrajiny. Právě v takových chvílích i Češi ukazují, že nejsou zaměřeni proti Bohu, ale že je tomu právě naopak.